

ΛΙΛΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ (επιμ.) *Η εκτροπή του Στρυμόνα. Τα μεγάλα εξυγιαντικά έργα του Μεσοπολέμου*, Τμήμα εκδόσεων και Βιβλιοθήκη ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας, Σέρρες 2017, σ. 218, ISBN 978-960-98734-4-4.

Στις 19/10/2016 στο αμφιθέατρο του ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας στις Σέρρες πραγματοποιήθηκε επιστημονική ημερίδα που τη διοργάνωσε το τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής με τη βοήθεια της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών, τα Γενικά Αρχεία Ν. Σερρών και την Εταιρεία Μελέτης και Έρευνας της Ιστορίας των Σερρών. Το θέμα της ήταν: «Τα μεγάλα εξυγιαντικά έργα της περιόδου 1929-36 στην κοιλάδα του Στρυμόνα».

Με τη ημερίδα αυτή το ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας υλοποίησε έμπρακτα την απαίτηση της κοινωνίας τα επιστημονικά ιδρύματά της να μην είναι μόνο φορείς έρευνας και αναπαραγωγής γνώσης αλλά να έχουν στενές αμφίδρομες σχέσεις με την ιστορία, τον πολιτισμό και την παραγωγική δραστηριότητα της τοπικής κοινωνίας.

Η ημερίδα και η έκδοση των πρακτικών της, που είναι πλέον διαθέσιμα ψηφιακά για το ευρύ κοινό στον ιστότοπο του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής και αποτελούν θετική χειρονομία του ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας προς την ερευνητική κοινότητα και οφείλονται στον πρόεδρο της Επιτροπής Διοργάνωσης της ημερίδας Γεώργιο Καριώτη, στα μέλη της Επιτροπής από το τμήμα Πολ. Μηχανικών και Τοπογραφίας και φυσικά στη συνεχή επιμέλεια της Λίλας Θεοδωρίδου.

Συνοπτικά στα πρακτικά δημοσιεύονται οι εξής εργασίες:

- 1) Του καθηγητή υδραυλικών έργων του ΑΠΘ Μαργαρίτη Βαφειάδη, που είναι μια εμπεριστατωμένη αναδρομή στον ποταμό Στρυμόνα και την ιστορία του. Επίσης στην ανακοίνωση αναφέρεται η σημερινή του κατάσταση, τα πρόσφατα προβλήματα, οι δράσεις και τις λύσεις που προτείνει ο καθηγητής.
- 2) Της αναπλ. διευθύντρια υποδομών ΕΥΔΑΠ Ευτυχίας Νεστορίδη, που στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Μοντέρνα αντίληψη στην υλοποίηση μεγάλων Έργων - Μαθήματα από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα» παρουσιάζει τον διαφορετικό τρόπο που επέλεξαν οι Εταιρείες Monks & Ulen για να υλοποιήσουν αυτό το μεγάλο έργο κάνοντας παράλληλα πολλές ενημερωτικές καμπάνιες για την τοπική κοινωνία.
- 3) Του προϊσταμένου των Γ.Α.Κ. Ν. Σερρών Γιάννη Τσαρούχα, που στην ανακοίνωσή του με τίτλο «Αρχαιακές μαρτυρίες από τη δραστηριότητα της κοινοπραξίας Monks-Ulen στα Γενικά Αρχεία του

Κράτους, Αρχαία Νομού Σερρών» παρουσιάζει σπάνιο υλικό από τη δραστηριότητα της κοινοπραξίας Monks-Ulen καθώς και επιλογή σχετικών χαρτών από τα Γ.Α.Κ. Σερρών.

- 4) Της καθηγήτριας στο ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας Λίλας Θεοδωρίδου, που αναλύει το προφίλ και τη δράση δύο Ελλήνων μηχανικών που πρωτοστάτησαν στην υλοποίηση των έργων: του Πέτρου Λοπρέστη και του Θεολόγου Γενίδου.
- 5) Της καθηγήτριας εφαρμογών του ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας Γλυκερίας Καριώτου, που εξετάζει το κτίριο γραφείων της Monks & Ulen στις Σέρρες κυρίως γιατί αυτό εξέπεμπε το μήνυμα αισιοδοξίας για την επιτυχή εκτέλεση των έργων, της εξυγιάνσης της πεδιάδας και τη συνακόλουθη οικονομική ανάκαμψη της περιοχής.
- 6) Της αναπλ. προϊσταμένης Εφορείας Αρχαιοτήτων Σερρών Πηνελόπης Μάλαμα, που επικεντρώνεται στα γλυπτά και αρχιτεκτονικά μέλη που εντοπίστηκαν στη δυτική όχθη του Στρυμόνα κατά τον Α΄ Βαλκανικό και Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και σε αυτά που αποκαλύφθηκαν κατά την περίοδο 1929-1936 από την εταιρεία Monks-Ulen καθώς και στις εργασίες αναστήλωσης του Λέοντος της Αμφίπολης.
- 7) Του μελετητή της τοπικής ιστορίας Γιώργου Αψηλίδη, που καταπιάνεται με το ζήτημα της οριστικής διανομής των εξυγιανθέντων γαιών και ειδικότερα με την γραπτή δημόσια παρέμβαση του νεαρού τότε βουλευτή Σερρών και μετέπειτα πρωθυπουργού και Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Γ. Καραμανλή.
- 8) Του καθηγητή εφαρμογών του ΤΕΙ/ΚΜ Ελευθέριου Παναγιωτόπουλου, που επεξηγεί το περιεχόμενο του δερματόδετου φακέλλου με τα σχέδια του έργου, τα οποία προσκομίστηκαν από το Ιστορικό Αρχείο της ΕΥΔΑΠ και εκτέθηκαν κατά την διάρκεια της ημερίδας. Ο συγγραφέας ανέλαβε ταυτόχρονα και την σωστική ψηφιοποίηση των μεγάλου μεγέθους σχεδίων του φακέλλου, που χρονολογούνται από το 1928.
- 9) Της Ευαγγελίας Παπαφιλίππου-Πέννου με τίτλο «Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τα τεχνικά έργα στην ταφρολεκάνη Σερρών» που επεξηγεί συνοπτικά πώς οι ανθρώπινες παρεμβάσεις μετέβαλλαν τα δεδομένα του φυσικού περιβάλλοντος και την κατάσταση δυναμικής ισορροπίας που έχει επικρατήσει σήμερα. Το άρθρο βασίζεται στην διδακτορική διατριβή της συγγραφέως.
- 10) Τέλος, η εργασία της Μαρίας Αναγνωστίδου με τίτλο «Ο Στρυμόνας με τα μάτια των παιδιών» που αφηγείται σε μορφή κόμικ την δημιουργία της λίμνης Κερκίνης και την εκτροπή του Στρυμόνα κ.λπ.,- προϊόν της εκπαιδευτικής διαδικασίας παιδιών της Δ1 τάξης του 3ου Δημοτικού σχολείου Σερρών.

Αξίζουν συγχαρητήρια στα τμήματα Μηχανικών του ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας και στους συνδιοργανωτές της ημερίδας και εύχομαι η πρωτοβουλία αυτή της ώσμωσης με την κοινωνία των Σερρών να συνεχισθεί είτε με περαιτέρω εμβάθυνση στο μεγάλο αυτό τεχνικό έργο που επιτελέστηκε στο Ν. Σερρών, είτε με ανάδειξη παρόμοιων έργων ή δραστηριοτήτων της τοπικής κοινωνίας και ιστορίας.

*Βασίλειος Γιαννογλούδης
καθηγητής 4^{ου} Λυκείου Σερρών
& Αντιπρόεδρος της Ε.Μ.Ε.Ι.Σ.*

ΒΟΥΛΤΣΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ, *Κοτσάκι-Μυρρίνη. Ιστορία, λαογραφία, γλωσσικό ιδίωμα*, Θεσσαλονίκη 2016, σελ. 325, ISBN: 978-618-82652-2-6.

Η συγγραφή μελετών, άρθρων και βιβλίων, για την τοπική ιστορία προϋποθέτει την αγάπη για έναν τόπο και για τους ανθρώπους του. Αυτό ακριβώς αποπνέει το βιβλίο του Αθανασίου Βούλτσιου για την Μυρρίνη Σερρών: μια αγάπη ανυστερόβουλη, ένα ενδιαφέρον πραγματικό για μελέτη, συγγραφή και δημοσίευση άγνωστων πληροφοριών για την τοπική ιστορία. Η Μυρρίνη είναι ένα από τα μικρότερα σε πληθυσμό χωριά του νομού, που όμως είχε την τύχη ένα «τέκνο» της να καταγράψει σε βιβλίο την ιστορία της. Θα ήταν πραγματικό ευτύχημα και μεγάλο κέρδος για την μελέτη της ιστορίας, αν από κάθε χωριό των Σερρών υπήρχε κάποιος που θα δημοσίευε στοιχεία, πληροφορίες και ντοκουμέντα για τον τόπο του.

Οι μελέτες που έχουν γραφεί για τα χωριά των Σερρών είναι σχετικά περιορισμένες σε αριθμό. Βασική αιτία είναι ότι ο τόπος μας έχασε μεγάλο μέρος του πληθυσμού του εξαιτίας της μετανάστευσης, εσωτερικής και εξωτερικής. Έφυγαν από τα χωριά οι λόγιοι, οι άνθρωποι που θα είχαν ενδιαφέρον να καταγράψουν την ιστορία, τα ήθη και τα έθιμα. Επίσης, σχεδόν το σύνολο των αρχείων που υπήρχαν στις κοινότητες, στις εκκλησίες, στα σχολεία και αλλού, καταστράφηκαν κατά την περίοδο των δύο Παγκοσμίων Πολέμων και του Εμφυλίου Πολέμου. Ο νομός Σερρών επλήγη σοβαρά από αυτά τα δραματικά γεγονότα του 20ού αιώνα. Ως αποτέλεσμα ο σημερινός ερευνητής της τοπικής ιστορίας